

TERVISEAMET

ILU-, ISIKU- JA MAJUTUSTEENUSTE TERVISEOHUTUSE EDENDAMINE (TEENUS 154)

2023. aasta valdkonna ülevaade

SISUKORD

1

SISSEJUHATUS

2

JÄRELEVALVETEGEVUSTE ANALÜÜS

3

ENNETUS- JA NÕUSTAMISTEGEVUSTE ANALÜÜS

SISSEJUHATUS

Terviseameti eesmärgid teenuste valdkonnas tulenevad rahvastiku tervise arengukava tervist toetava keskkonna programmist. Üldine eesmärk on terviseriskide hindamise, riskipõhise järelevalve ja sihtrühmade teadlikkuse tõstmise kaudu edendada ilu-, isiku- ja majutusteenuste terviseohutust ning seeläbi vähendada terviseriskide realiseerumist.

Rahvastiku tervise arengukavale tuginedes on prioriteediks võetud järgmised sekkumis-meetmed:

- Järelevalve muutmine ennetavaks ja riske hindavaks. Selle raames toimuvad tarbija tervisele suurema riskiga ilu- ja isikuteenuste seiramine ning tegevused, mis ohtude tuvastamise, hindamise ja minimeerimise kaudu toetavad võimaliku negatiivse mõju vähendamist.
- Iluteenuseid puudutava teabe olemasolu ja kättesaadavuse parendamine, tarbijate ja teenusepakujate teadlikkuse suurendamine.

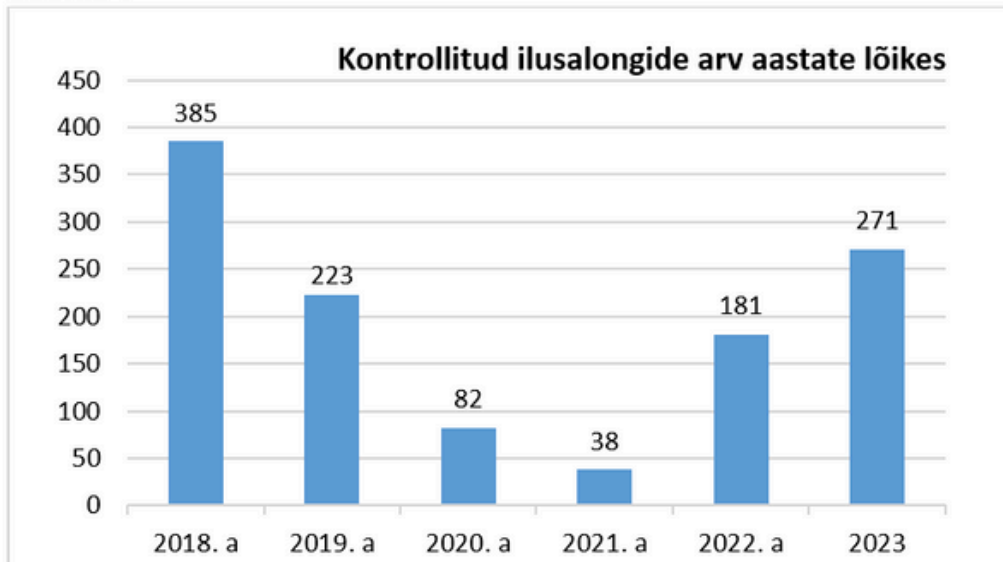
1. JÄRELEVALVETEGEVUSTE ANALÜÜS

1.1. ILU- JA ISIKUTEENUSTE VALDKONNA JÄRELEVALVETEGEVUSTE ANALÜÜS

Terviseamet teostab riskipõhist järelevalvet ohuproгноosi alusel. See omakorda tähendab, et järelevalvetegevused keskenduvad suurema terviseriskiga teenustele. Teenuse riskitaseme peamine mõjur on teenuse iseloom ning teenuse osutamiseks kasutatavate seadmete vastavus nõuetele. Ilusalongid, kus pakutakse intensiivse iseloomuga teenuseid, teostatakse naha terviklikkust kahjustavaid toiminguid ja kasutatakse meditsiiniseadmeid, vajavad sagedamat kontrolli võimalike ohtude minimeerimiseks. Lisaks võetakse arvesse ettevõtete eripärasid, veebimonitooringu tulemusi ning varasemate kontrollide tulemusi.

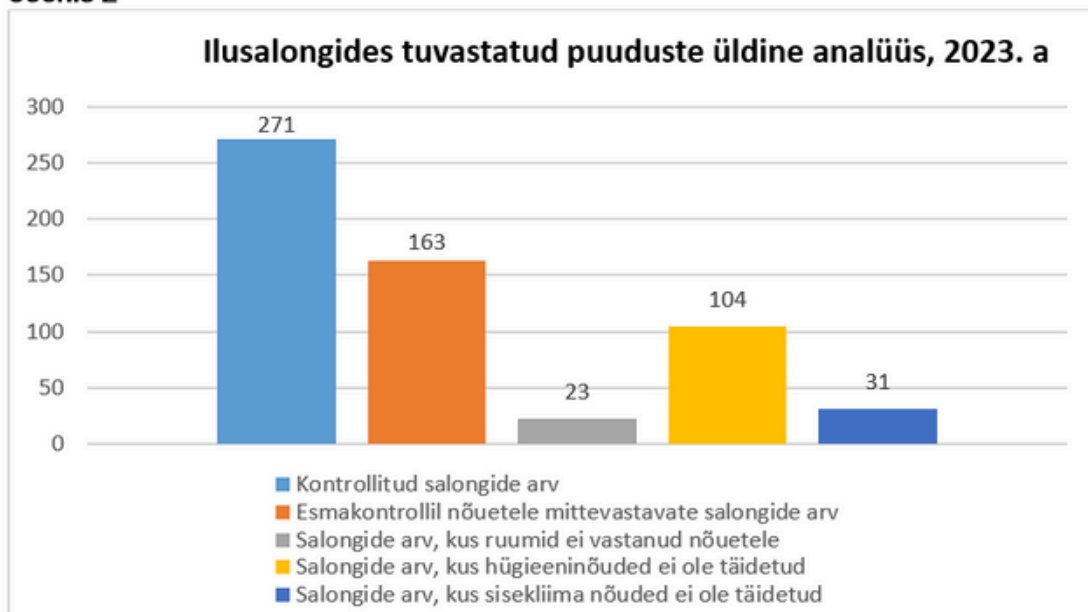
Koroonakriisist tingituna oli plaaniline järelevalve iluteenuste valdkonnas häiritud, kuid 2022. aastal hakkas Terviseameti võimekus taastuma ning 2023. aastal kontrolliti juba 271 ilusalongi, sh ohuennetuse ja ohu kahtluse alusel (Joonis 1).

Joonis 1

Esmakontrollil nõuetele vastavate ettevõtete arv oli 108 (40% kontrollitud salongidest). Puudustest tuvastati suurima osakaaluga (104 salongi ehk 38% kontrollitud salongidest) mittevastavusi hügieeni osas. Samuti täheldati puudusi ruumide ja sisekliima nõuete täitmise osas (Joonis 2).

Joonis 2

Intensiivsete esteetiliste iluteenuste alamvaldkonnas oli kontroll suunatud **keemilise koorimise protseduuridele**.

Kontrollid viidi läbi 27 ilusalongis, nendest 14 ettevõttes ei vastanud tegevus nõuetele. Tuvastatud puudustest oli enamik seotud hügieeningimuste täitmisega (9 salongi), sisekliima osas oli puudusi kahes salongis ning salongi ruumide osas tuvastati puudusi kolmes salongis.

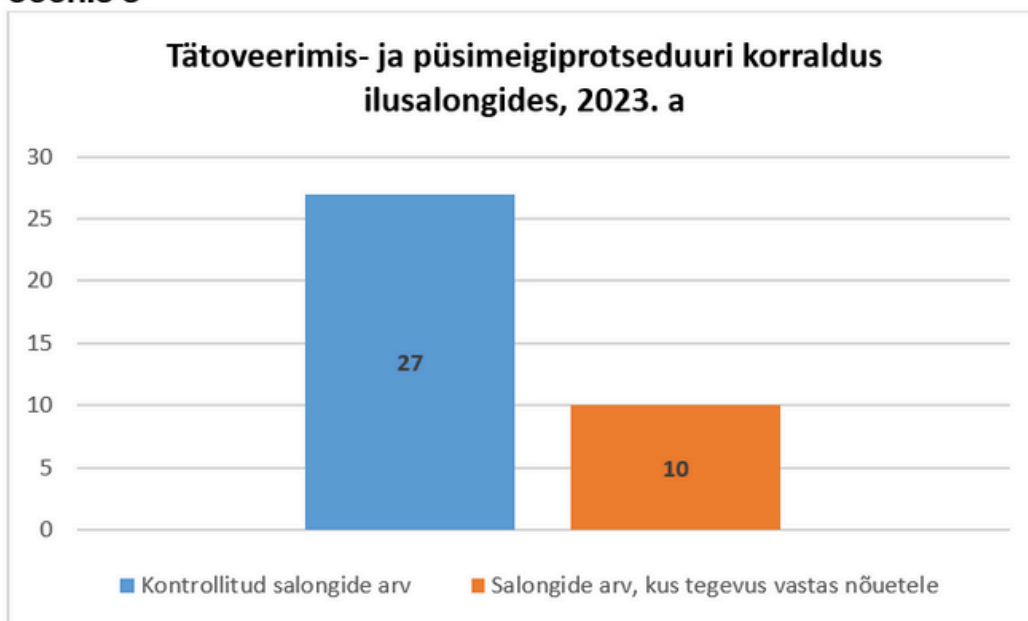
Nõuetele vastavad koorimisvahendid olid kasutusel 23 salongis ning neljas salongis tuvastati nõuetele mittevastavad koorimisvahendid.

2023. aastal teostati kontrolle 27 **tätoveerimis- ja püsimeigiasutuses**. Tegevus vastas nõuetele nendest kümnes (Joonis 3).

Tätoveerimis- ja püsimeigiteenuse puhul suurendab hügieeninõuete eiramine oluliselt protseduurijärgsete tüsistuste riski ning soodustab nakkushaiguste (eelkõige vere kaudu levivad haigused) levikut. Tintide ohutust reguleerivate nõuete eiramine suurendab allergiliste reaktsioonide tekke riski.

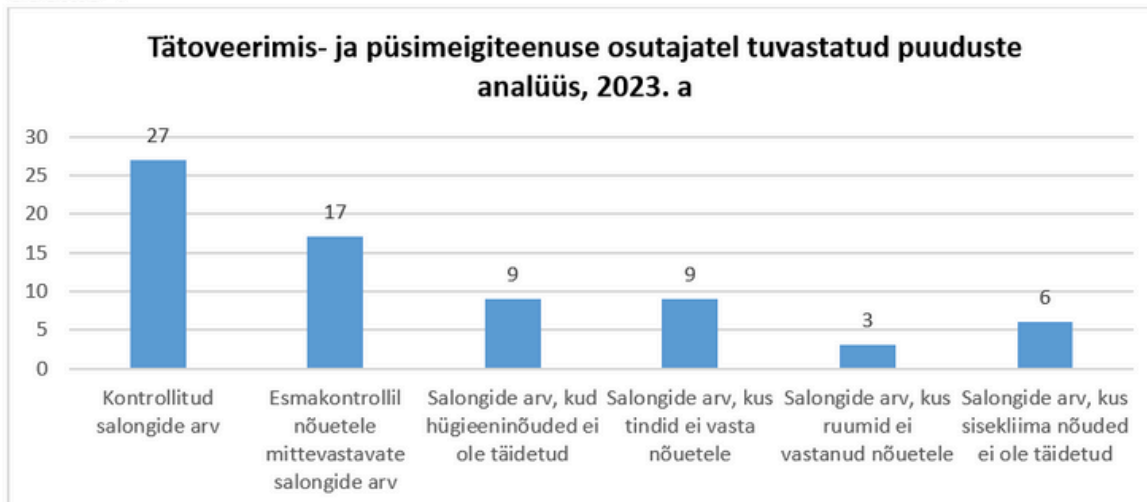
Teenuse iseloomust tulenevalt vajab järelevalve tätoveerimis- ja püsimeigiteenuse osutajate üle kõrgendatud tähelepanu.

Joonis 3

Puudusi oli ruumidele (3), hügieeningimustele (9), sisekliimale (6) ja tintidele (9) kehtestatud nõuete täitmisel (Joonis 4). Määratud tähtajaks puudused likvideeriti.

Joonis 4

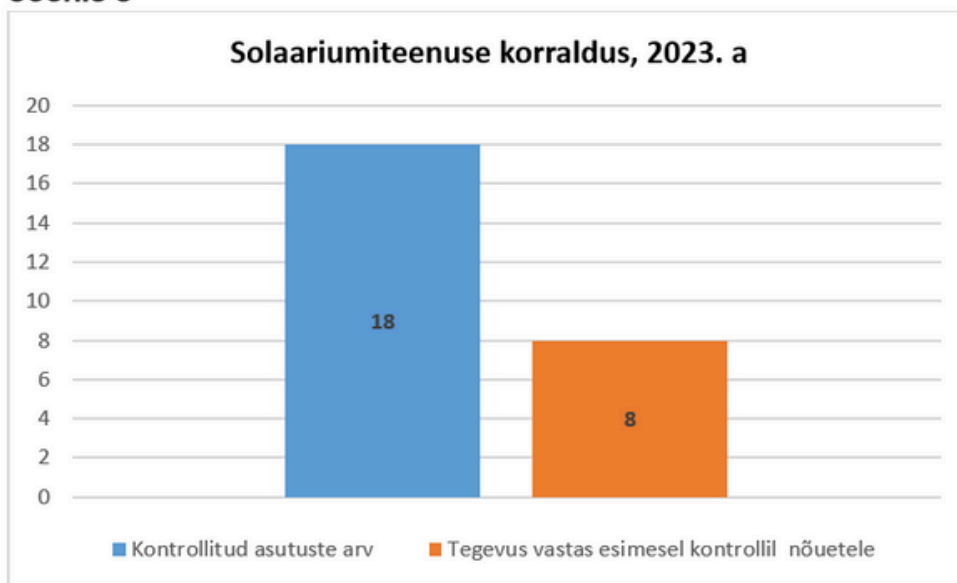

On teaduslikult tõestatud, et UV-kiirgus suurendab erinevate onkoloogiliste haiguste tekkeriski. Lisaks sellele on UV-kiirgust seostatud naha kiirenenud vananemise, immuunsuse pärssimise ja nahapõletustega. Samuti kinnitavad uuringud, et UV-kiirgusel on mutageensed ja tugevad immunomoduleerivad omadused. Solaariumiseadmetes nõuetele mittevastavate UV-lampide kasutamisel suureneb eelmainitud protsesside käivitumise risk.

Solaariumiteenus on hõlpsasti kättesaadav ning selle põhiliseks sihtrühmaks on nooremad inimesed. Terviseameti varasemad järelevalve andmed kinnitavad vajadust keskenduda solaariumiseadmete nõuetekohasuse kontrollile.

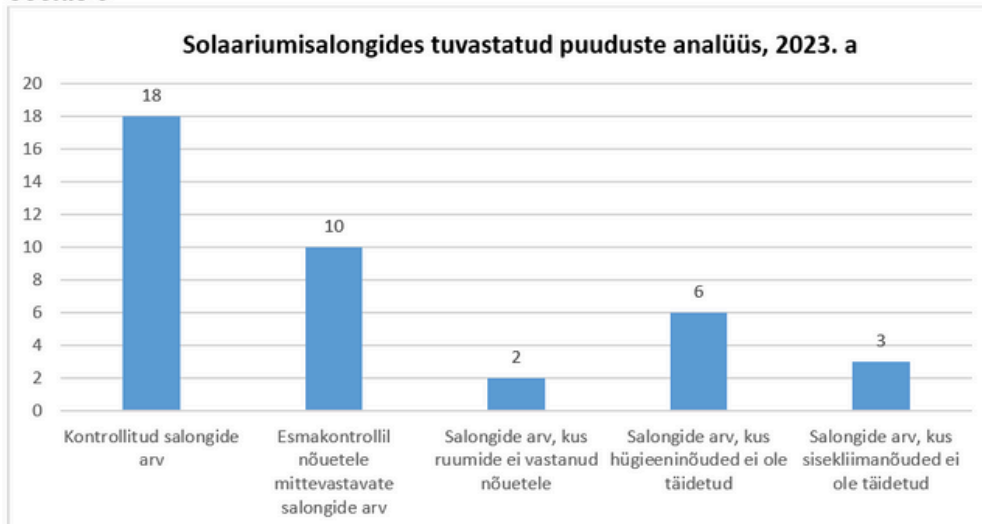
Kontrolle teostati 18 solaariumisalongis. Tegevus vastas nõuetele kaheksas (Joonis 5).

Joonis 5

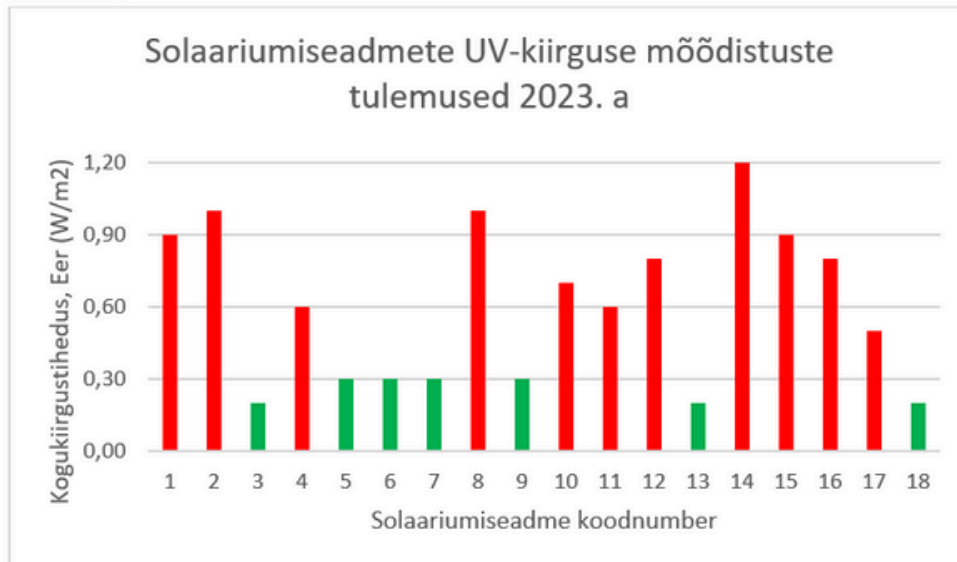
Järelevalve käigus uuriti laboratoorselt solaariumiseadmete UV-lampide efektiivse kogukiirgustiheduse taset ning lisaks hinnati üldist hügieeni solaariumisalongides. Puudusi tuvastati hügieenitingimustele (6), ruumidele (2) ja sisekliimale (3) kehtestatud nõuete täitmisel (Joonis 6).

Joonis 6

Laboratoorselt uuritud UV-seadmetest (18) oli ainult 7 seadme kogukiirgustihedus lubatud normi piires ehk ei ületanud 0,3 W/m². (Joonis 7, normi piires näidud on märgistatud rohelisega).

Joonis 7

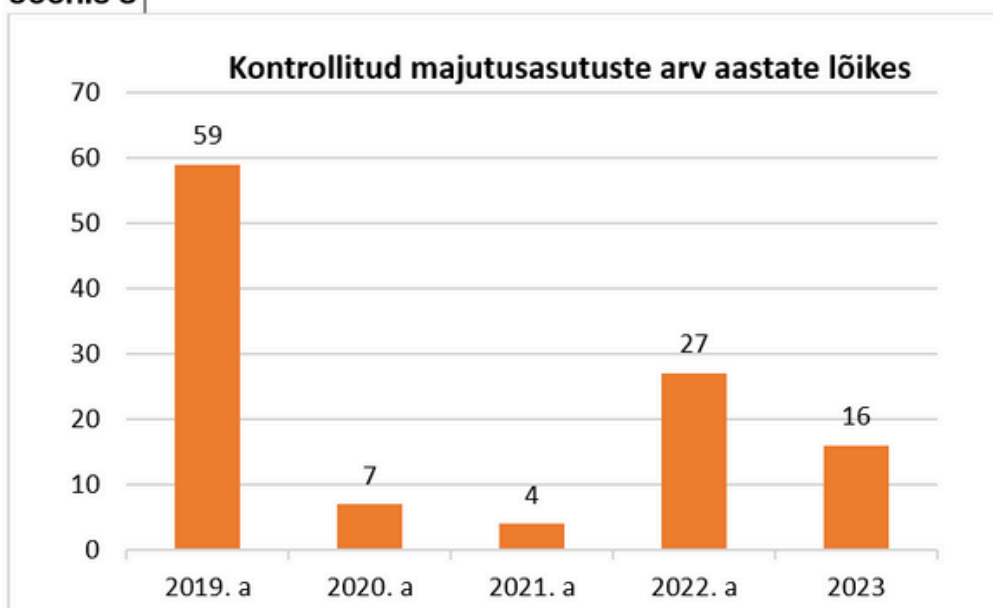

1.2. MAJUTUSTEENUSED

Kokku kontrolliti 2023. aastal 16 majutusasutust, nendest vastas nõuetele 12 asutust. Puudusi oli hügieeni ja sisekliima valdkonnas ning soojaveearustuse osas. Määratud tähtjaks puudused likvideeriti (v.a ühe majutusasutuse puhul, mille menetlus jätkub koostöös PPA ja Päästeametiga).

Viimase viie aasta järelevalve maht on toodud Joonisel 8.

Joonis 8

2. ENNETUS- JA NÕUSTAMISTEGEVUSTE ANALÜÜS

2.1. PROJEKTIDE LÄBIVAATAMINE NING TERVISEOHUTUSE HINNANGUD TEENUSTE VALDKONNAS

Terviseamet väljastab terviseohutuse hinnangu ilusalongile omaniku taotluse alusel. Samuti vaatab amet läbi KOV-de ja teiste asjaomaste asutuste edastatud projekteerimistingimused eesmärgiga hinnata projekteeritava lahenduse vastavust kehtestatud nõuetele.

Aastal 2023 oli ilu- ja isikuteenuste valdkonnas hinnatud projekte / väljastatud terviseohutuse hinnanguid kokku 10.

2.2. ERIALASELTSIDEGA / TEISTE AMETKONDADEGA KOOSTÖÖ ARENDAMINE

Sihtgruppide teadlikkuse tõstmine on üks Terviseameti prioriteetidest.

2023. aastal korraldati koostöös iluteenuste sektori erialaliitudega ilukampaania „Ma usaldan, ma kontrollin“. Kampaania eesmärgid olid tarbija puhul teadlikkuse tõstmine teenuse pakkuja teadliku valiku osas ning teenusepakkuja puhul kutsekvalifikatsiooni omandamise olulisus. Kampaania materjalid suunati meedia (sh sotsiaalmeedia) kanalitesse, anti nii tele- kui ka raadiointervjuusid. Koostöös alaliitudega ning OSKA toetusel käsitleti muu hulgas iluteenindajatele pakutavate koolituste kvaliteedi teemat. Hambaarstide Liiduga koostöös koostati tarbijale suunatud artikkel hambakaunistuste paigaldamise terviseriskidest.

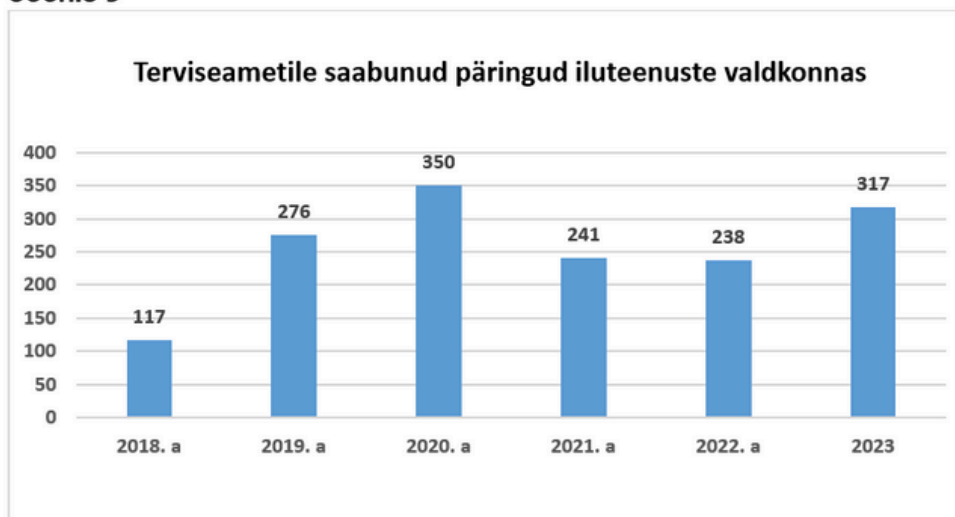
Koostöös Ravimiametiga koostati infoleht teenuseosutajale tuimestusainetest (ravimitest).

Aasta jooksul korraldas Terviseamet neli infopäeva iluteenindajatele. Infopäevadel keskenduti teemadele, milles on järelevalve käigus täheldatud rohkem puudusi.

2.3. NÕUSTAMISTEGEVUSED ILU- JA ISIKUTEENUSTE VALDKONNAS

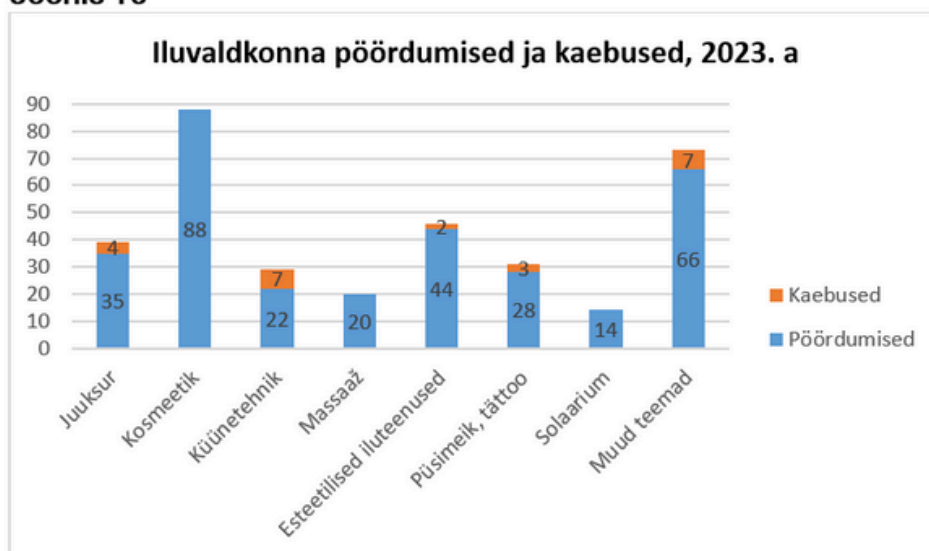
Sihtrühmade nõustamine on üks Terviseameti fookustegevustest ilu- ja isikuteenuste valdkonnas. Aastal 2023 registreeriti ilu- ja isikuteenuste valdkonnas 317 pöördumist. Pöördumiste arvu analüüsi tutvustab Joonis 9.

Joonis 9

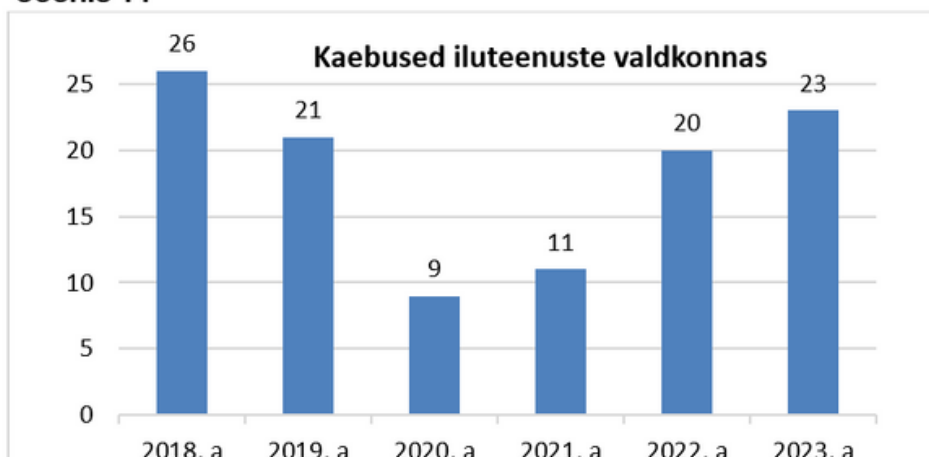
Kokku registreeriti ilu- ja isikuteenuste kohta 23 kaebust, millest enamik oli seotud hügieeninõuete ning teenuse madala kvaliteediga.

Joonis 10

Kaebuste hulk aastatel 2018–2023 oli 9 kuni 26 (Joonis 11).

Joonis 11

2.4. TEGEVUSED MAJUTUSTEENUSTE VALDKONNAS

Majutusteenuste valdkonnas registreeriti 10 pöördumist, sh 1 kaebus, mille põhjuseks olid lutikad kodumajutuses. Seoses lutikaprobleemiga kontrolliti lisaks plaaniväliselt üht spaahotelli. Mõlemal juhul oli kaebuse saabumise hetkeks kahjuritõrje juba tehtud, omanikke nõustati.

Samuti kontrolliti plaaniväliselt üht majutusasutust koostöös Politsei- ja Piirivalveameti, Päästeameti ja Tallinna Linnavalitsuse esindajatega. Asutuses ei olnud elektrit ega sooja vett ning leiti puudusi hügieeninõuete täitmisel. Asutuse tegevus lõpetatakse.